

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Член 1

Во Законот за високото образование (“Службен весник на Република Македонија“ бр.35/08, 103/08, 26/09, 83/09, 99/09, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 11/14, 116/14 и 130/14), во членот 28 по ставот 3 се додаваат две нови ставови 4 и 5 кои гласат:

„Студиски програми од трет циклус на студии можат да организираат само универзитетите кои се меѓу првите пет рангирани универзитети и високообразовни установи во состав на универзитетите (факултети и уметнички академии), запишани во регистарот на високообразовни установи во државата, утврдени во последното рангирање согласно член 77-а од Законот за високото образование.

Ако универзитетот, односно високообразовната установа од став 1 на овој член го изгуби статусот на еден од првите пет рангирани високообразовни установи во државата во следното рангирање, во тој случај универзитетот, односно високообразовната установа не може да запише нови кандидати во трет циклус докторски студии. Ако универзитетот, односно високообразовната установа запише нови кандидати Одборот задолжително донесува решение за престанок на решението за акредитација за сите циклуси за кои е акредитиран универзитетот, односно високообразовната установа “

Член 2

Во членот 53 по ставот 7 се додава нов став 8, кој гласи:

„Ректор може да биде и лице странски државјанин, под истите услови утврдени со овој закон.“

Член 3

Во членот 65 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

„Декан, односно директор, може да биде и лице странски државјанин, под истите услови утврдени со овој закон.“

Ставовите 2, 3 и 4 стнуваат ставови 3, 4 и 5.

Член 4

По членот 69 се додава нов член 69-а, кој гласи:

„Државен испит

Член 69-а

Заради проверка на стручната оспособеност на студентите за самостојна примена на стекнатите знаења, способности и вештини пропишани во самата студиска програма, во текот на студирањето и на крајот на завршната година се изведува и државен испит за студенти запишани на прв, односно втор циклус на студии.

Државниот испит за студенти го реализира Одборот за акредитација и евалуација на високото образование.

Државниот испит студентот го полага по завршување на втората студиска година, но може и порано доколку студентот има положено најмалку 50% од вкупниот број на предмети предвидени за конкретната студиска програма и на

крајот на завршната година на студии, пред одбрана на дипломската работа, доколку студиската програма предвидува изработка и одбрана на дипломска работа.

Државниот испит студентот го полага само еднаш во кварталот на академската година. при што првите две полагања се бесплатни.

Студентите запишани на втор циклус на студии државниот испит го полагаат на крајот на последната студиска година.

Првите две полагања на државниот испит за студенти се бесплатни.

Доколку студентот не успее да го положи државниот испит двапати по ред, наредните пријавувања за полагање се на товар на студентот, и тоа за трет пат 1.000,00 денари, за четврт пат 6.000,00 денари и за секое наредно пријавување 12.000,00 денари.

Државниот испит за студенти содржи пет прашања со различна тежина од секој предмет поединечно од секоја наставна година со четири понудени решенија, од кои едното решение е точен одговор на понуденото прашање.

Прашањата содржани во тестовите за полагање на државниот испит и нивните одговори, се чуваат во единствениот електронски систем за полагање на приемниот испит.

Електронскиот систем од ставот 8 на овој член содржи и јавно достапна база на прашања од областа на клучните предмети за потребите на државниот испит.

Прашањата од секој предмет поединечно кои ќе им се достават, по случајен избор, на секој студент за време на полагање на државниот испит, преку посебен софтверски систем, ќе бидат од различно ниво на сложеност и тоа две прашања ќе бидат од најсложен вид на прашања, а останати три прашања ќе бидат составени со пониски нивоа на сложеност.

Државниот испит се полага во просторија за полагање на испит, посебно опремена со материјално-техничка и информатичка опрема, интернет врска и опрема за снимање на полагањето.

Студентите се информираат за датумот и времето на полагањето на државниот испитот најмалку три дена пред одржувањето на државниот испит.

Полагањето на испитот се снима и во живо се емитува на веб страницата на министерството надлежно за високото образование, а ако поради технички причини снимањето се прекине, сминката од целиот испит се поставува на веб страницата на министерството надлежно за високото образование.

Критериумите во однос на просторните услови и материјално-техничката и информатичката опрема на просториите за полагање на државниот испит ги пропишува министерот надлежен за високото образование на предлог на Одборот.

Во просторијата за полагање на државниот испит, за време на полагање на државниот испит, се присутни еден претставник од високообразовната установа, двајца претставници од Одборот и двајца претставници од министерството надлежно за високото образование, од кои еден е информатичар.

Пред почетокот на полагањето на државниот испит, претставникот од Одборот го утврдува идентитетот на студентот со увид на лична карта или патна исправа.

На студентот за време на полагањето државниот испит не му се дозволува користење учебни помагала, мобилен телефон, преносни компјутерски уреди и други технички и информатички средства, претходно подготвени предмети и слично.

На студентот за време на полагањето на државниот испит не му се дозволува да контактира со други студенти или лица освен со информатичарот од став 15 на овој член, во случај доколку има технички проблем со компјутерот.

Ако техничките проблеми со компјутерот бидат отстранети за пет минути испитот продолжува, а дококу не бидат отстранети во овој рок испитот само за тој студент се прекинува и ќе се одржи во рок од најмногу три дена од денот на прекинувањето на државниот испит.

Ако има проблеми со повеќе од пет компјутери и тие не бидат отстранети во рок од пет минути испитот се прекинува за сите студенти кои го полагаат државниот испит и ќе се одржи во рок од најмногу три дена од денот на прекинувањето на државниот испит.

Во случаите од ставот 18 на овој член доколку студентот не се јави на државниот испит во рокот од најмногу три дена, се смета дека студентот не го положил државниот испит и истото се констатира во записникот за полагање на државниот испит.

Овластените претставници од став 15 на овој член, за време на полагањето на испитот, не смеат да се задржуваат подолго од пет секунди во непосредна близина на студентот кој го полага испитот, освен во случај на отстранување на технички проблем кога не смеат да се задржат подолго од пет минути.

Ако во текот на полагањето на државниот испит настанат оправдани причини поради кои студентот не може да го продолжи полагањето на испитот (болест, породилно отсуство, школување во странство и слично), ќе се прекине државниот испитот за определено време, кое не може да биде подолго од шест месеци.

Ако студентот не поднесе молба за продолжување на државниот испит во рокот определен во ставот 23 на овој член ќе се смета дека испитот не го положил.

На денот на полагањето на државниот испит, претставникот на одборот му дава на студентот пристапен код, односно лозинка со кој му се одобрува пристап во електронскиот систем.

По одобувањето на пристапот, студентот добива прашања, компјутерски генерирани, чија содржина по случаен избор ја одредува софтверот на електронскиот систем.

Во случај на спреченост на спроведување на државниот испит поради причини што доведуваат до техничка неможност на функционирање на електронскиот систем, полагањето на државниот испит се прекинува.

Доколку причините што доведуваат до техничка неможност на функционирање на електронскиот систем се отстранат во рок од 60 минути од прекинувањето на државниот испит, истиот продолжува веднаш по нивното отстранување.

Доколку причините што доведуваат до техничка неможност на функционирање на електронскиот систем не се отстранат во рок од 60 минути државниот испит се презакажува за друг термин.

Вкупното траење на времето определено за одговарање на прашањата од државниот испит изнесува 180 минути.

Државниот испит за студенти се смета за положен доколку студентот постигнал најмалку 70% од вкупниот број предвидени позитивни поени од секој предмет поединечно.

Посебните услови за начинот и постапката за изведување на државниот испит за студенти, на предлог на Одборот за акредитација и евалуација на високото образование ги пропишува министерот надлежен за работите на високото образование, по претходна согласност од Владата на Република Македонија“

Во членот 70 став 1 се менува и гласи:

„Одборот е составен од девет члена, избрани на јавен оглас објавен од страна на Владата на Република Македонија, и тоа: тројца членови од редот на прво рангираниот универзитет според последното спроведено рангирање на сите универзитети и високообразовни установи во состав на универзитетите (факултети и уметнички академии) запишани во регистарот на високообразовни установи во Република Македонија, двајца членови од второрангираниот универзитет, еден член од треторангираниот универзитет, еден член од највисоко рангираниот приватен универзитет и двајца наставници, странски државјани од редот на 500-те највисоко рангирани високообразовни установи, рангирани на последната објавена листа на Центарот за универзитети од светска класа при Шангајскиот Џиао Тонг универзитет. Членовите на Одборот треба да ги исполнуваат условите за ментор на докторски труд.“

По ставот 3 се додава нов став 4 кој гласи:

„Членовите на Одборот не можат за времетраење на мандатот да бидат и надворешни консултанти на високообразовните установи во државата.“

Ставот 4 станува став 5.

По ставот 6 кој станува став 7 се додаваат два нови ставови 8 и 9 кои гласаат:

„Одборот од неговите редови избира претседател.

Изборот на претседател се врши по пат на тајно гласање, со мнозинство на гласови од вкупниот број на членови на одборот.“

Ставот 7 станува став 10.

Член 6

Во членот 71 став 1 по алинеа 8 сврзникот „и“ се заменува со запирка и се додаваат две нови алинеи, кои гласаат:

„ - го реализира државниот испит за студенти,

- го спроведува стручниот дел од приемниот испит за студенти, странски државјани и “

Член _7

Членот 94 се менува и гласи:

„Првиот циклус на универзитетските студии трае четири години и со неговото завршување се стекнуваат најмалку 240 ЕКТС кредити. Овие студии ги оспособуваат студентите за влез во вториот циклус на универзитетски студии и им се дава можност за вработување на одредени стручни работни места.

Лицето кое ги завршило студиите од ставот 1 на овој член се стекнува со диплома со додавка на соодветната струка, ако со закон поинаку не е уредено.

Во меѓународниот промет и дипломата на англиски јазик, академскиот назив по завршување на првиот циклус на студии е *baccalaureus*, односно *baccalaurea*.“

Член 8

Членот 95 се менува и гласи:

„Академските универзитетски студии од вториот циклус траат две години и со нивното завршување се стекнуваат 120 ЕКТС кредити. Овие студии можат да траат и подолго доколку тоа е во согласност со меѓународно прифатените стандарди за даден профил.

Вкупниот број на кредити кои се стекнуваат на првиот и вториот циклус на академски универзитетските студии изнесува 360 ЕКТС кредити.

Лицето кое ги завршило студиите од ставот 1 на овој член со вкупно 360 ЕКТС кредити се стекнува со научен назив – магистер на науки, или со друг назив на студиите од членот 106 на овој закон.

Во меѓународниот промет и дипломата на англиски јазик, научниот назив по завршување на вториот циклус на студии е master of science“.

Член 9

Во членот 95-а ставот 5 се менува и гласи:

„Право да биде ментор на студентите од втор циклус на студии има само наставник кој објавил најмалку шест труда во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт фактор кои се во првите 50% списанија од соодветната област во базата на Web of Science и кој добил акредитација од Одборот за акредитација и евалуација во високото образование.“

Член _10

Во членот 96 во ставот 6 по зборовите „импакт фактор“ се додаваат зборовите „кои се во првите 50% списанија од соодветната област во базата на Web of Science,“

Ставот 12 се брише.

Член 11

Во член 104 ставот 2 се менува и гласи:

„На студиските програми од прв и втор циклус акредитација врши Одборот за акредитација и евалуација на високото образование, а решение за почеток со работа дава министерството надлежно за работите на високото образование. На студиските програми од трет циклус акредитација врши Одборот за акредитација и евалуација на високото образование, а решение за почеток со работа дава Владата.“

Ставот 4 се менува и гласи:

„За студиските програми од прв и втор циклус на приватните високообразовни установи решение за почеток со работа дава министерството надлежно за работите на високото образование, по претходна акредитација од Одборот за акредитација и евалуација на високото образование. За студиските програми од трет циклус решение за почеток со работа дава Владата, по претходна акредитација од Одборот за акредитација и евалуација на високото образование.“

Член 12

Во членот 105 ставот 4 се менува и гласи:

„Студиските програми од втор циклус кои содржат 120 кредити и заедно со 240 кредити стекнати на првиот циклус на академски студии и траат две години, се вреднуваат како магистерски студии.“

Во ставот 6 бројот „180“ се менува со бројот „240“.

Член 13

Во членот 108 ставот 14 се менува и гласи:

„Студентите странски државјани се запишуваат на студии на јавните и приватните високообразовни установи под исти услови како и државјаните на Република Македонија, по исклучок на условите утврдени во ставовите 1, 2 и 3 на овој член и доколку претходно имаат положено приемен испит.“

По ставот 14 се додаваат 12 нови ставови 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 и 26, кои гласат:

„Приемниот испит за студенти, странски државјани е составен од два дела и тоа: тест за проверка на јазичните вештини и стручен испит. Тестот за проверка на јазичните вештини се состои од прашања со кои се проверува нивото на познавање на јазикот на кој кандидатот ќе ја следи наставата, а кој не може да биде понизок од ниво „Б“, освен ако високообразовната установа не одредува повисок степен на познавање на јазикот на кој се изведува студиската програма.

Тестот за проверка на јазичните вештини го спроведува Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, по посебна програма утврдена од факултетот, а по претходна согласност од Одборот за акредитација и евалуација на високото образование.

Трошоците за полагање на тестот за проверка на јазичните вештини се на товар на кандидатот.

Висината на средствата за полагање на тестот за проверка на јазичните вештини ја определува високообразовната установа, по претходна согласност на министерот надлежен за високото образование.

Стручниот дел од испитот го спроведува Одборот за акредитација и евалуација на високото образование, во високообразовната установа во која се запишуваат студентите странски државјани и се состои од прашања од два предмети клучни за соодветната област.

Стручниот дел од испитот од став 15 на овој член се полага писмено по електронски пат, со одговарање на определен број на прашања во вид на решавање на електронски тест на компјутер.

Прашањата на тестот зависно од тежината се вреднуваат со поени определени во тестот.

Прашањата содржани во тестовите за полагање на стручниот дел од испитот и нивните одговори, се чуваат во единствениот електронски систем за полагање на приемниот испит.

Електронскиот систем од ставот 22 на овој член содржи база на прашања од областа на предмети за потребите на стручниот дел од испитот.

Во електронскиот систем е содржано и посочување на литература во кои се содржани одговорите на прашањата од првиот и вториот дел од испитот.

Бројот на прашањата во базата од ставот 23 на овој член се зголемува за 10% годишно, почнувајќи од академската 2017/2018 година.

Резултатите од полагањето на стручниот дел од испитот му се достапни на кандидатот на компјутерот на кој го полагал испитот, веднаш по неговото завршување.

Студентите странски државјани кои ги стипендира Владата на Република Македонија кои студираат на универзитетите на кои наставата се изведува на англиски јазик, не полагаат приемен испит доколку доставуваат доказ/диплома за познавање на

ниво Б1 од Европската јазична рамка, издадена од официјален европски тестатор, член на Здружението АПТЕ на европски тестатори.

Студентите странски државјани кои сакаат да се запишат на студии на јавните и приватните високообразовни установи во Република Македонија, не го полагаат вториот дел на приемниот испит, односно тестот за проверка на јазичните вештини, ако ја следат настава на јазик на државата од која доаѓаат или претходното образование го завршиле на јазикот на кој се изведува студиската програма на високообразовната установа на која се запишуваат.

Член 14

По членот 108 се додава нов член 108-а кој гласи:

„Член 108-а

На денот на полагањето на стручниот дел од испитот, спроведувачот на испитот му дава на кандидатот пристапен код, односно лозинка со кој му се одобрува пристап во електронскиот систем од членот 108 став 22 од овој закон.

По одобрувањето на пристапот, кандидатот добива електронски тест од испитот, компјутерски генериран, чија содржина по случаен избор ја одредува софтверот на електронскиот систем од членот 108 став 22 од овој закон и од базата од членот 108 став 23 од овој закон.

Стручниот дел од испитот содржат упатство за начинот на решавање на истиот, за кое спроведувачот дава појаснување, пред да започне полагањето на испитот.

Електронскиот систем за полагање на испитот не може да дозволи постоење на идентична содржина на електронскиот тест од испитот, во една сесија за повеќе од еден кандидат.

Приемниот испит започнува со полагање на тестот за проверка на јазичните вештини, а потоа полагање на стручниот испит.

Тестот за проверка на јазичните вештини се полага во рок од 15 дена пред полагање на стручниот испит.

Приемниот испит се смета дека е положен, доколку кандидатот го положил и двата дела на испитот.

Доколку кандидатот не го положи тестот за проверка на јазичните вештини нема право да го полага стручниот испит.

Се смета дека испитот го положил оној кандидат кој со точни одговори на прашањата од тестот постигнал најмалку 70% од вкупниот број предвидени позитивни поени одделно во двата дела на испитот.

Приемниот испит се спроведува во два приемни рока и тоа на почетокот на месец јуни и на почетокот на месец септември.

На странските државјани може да им се ограничи или ускрати уписот ако станува збор за студии кои се однесуваат на воено или полициско образование или студии кои се од интерес за националната безбедност.

Посебните услови за начинот и постапката за изведување на приемен испит за студенти странски државјани по предлог на Одборот за акредитација и евалуација на високото образование ги утврдува министерот надлежен за работите на високото образование.“

Член 15

Во член 110 по ставот 4 се додава нов став 5, кој гласи:

„На одлуката за бројот на студентите кои се запишуваат на студии од трет циклус на приватна високообразовна установа согласност дава Владата, на предлог на

ректорска управа на универзитет, односно на предлог на совет на приватната научна установа “

Ставот 5 станува став 6.

Член 16

Во член 110-а по ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„Високообразовните установи, двапати годишно, и тоа еднаш по запишување на студиите и еднаш на крајот на академската година, имаат обврска да достават список на запишани и дипломирани студенти во тековната академска година, по факултети и студиски програми до министерството надлежно за високото образование, Агенцијата за вработување на Република Македонија и Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Македонија.“

Ставовите 3 и 4 стануваат ставови 4 и 5.

Член 17

Во членот 113 став 6 точката во крајот на реченицата се заменува со запирка и се додаваат зборовите „ со усна и писмена проверка “.

Член 18

Во член 120, по ставот 2, се додават два нови ставови 3 и 4, кои гласат:

„За издадените дипломи од страна на високообразовните установи во Република Македонија од нивното основање се води Регистар.

Формата, содржината и начинот на водење на Регистарот од став 3 на овој член го пропишува министерот надлежен за работите на високото образование.“

Член 19

Во членот 121 по став 6 се додава нов став 7 кој гласи:

„Високообразовна дејност, како наставно-научен односно наставен кадар, може да врши и лице, странски државјанин, под исти услови утврдени со овој закон.“

Ставовите 7 и 8 стануваат ставови 8 и 9.

Член 20

Во членот 125 став 1, 2, 3 и 4 по зборовите „импакт фактор“ се додаваат зборовите „кои се во првите 50% списанија од соодветната област во базата на Web of Science“.

Член 21

Во членот 136 став 1 и 2 по зборовите „импакт фактор“ се додаваат зборовите „кои се во првите 50% списанија од соодветната област во базата на Web of Science“

Член 22

Во членот 146-а по зборовите „импакт фактор“ се додаваат зборовите „кои се во првите 50% списанија од соодветната област во базата на Web of Science“

Член 23

Во членот 146-б во став 4 по зборовите „импакт фактор“ се додаваат зборовите „кои се во првите 50% списанија од соодветната област во базата на Web of Science“

Член 24

Во член 157 по ставот 2 се додаваат два нов ставови 3 и 4, кои гласат:

„Спроведување на постапка за еквиваленција и признавање на странска високообразовна квалификација не може да започне доколку барателот не достави доказ од соодветниот факултет или најблиску до соодветниот факултет во Република Македонија дека го положил државниот испит од член 69-а од овој закон.

При еквиваленција и признавање на странската високообразовна квалификација стекнати во некоја од земјите на ОЕЦД не се бара доказ за положен државен испит во Република Македонија.“

Член 25

Во член 158 по ставот 1 се додаваат два нов ставови 2 и 3, кои гласат:

„За еквиваленција и признавање на странските високообразовни квалификации се води регистар кој се објавува на веб страницата на министерството надлежно за високо образование.

Министерот надлежен за високото образование, најмалку еднаш во текот на календарска година, формира комисија за ревизија на постапката на еквиваленција и признавање на странските високообразовни квалификации, на одреден број на предмети, по случаен избор.“

Член 26

По членот 167-б се додава нов член 167-в, кој гласи:

„Член 167-в

Глоба во износ од 5000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на член на рецензиона комисија ако не постапи согласно член 132 став 7 од Законот за високо образование, односно при избор на кандидат во наставно-научно звање бидеј предложен кандидат кој не ги исполнува условите согласно одредбите од Законот за високо образование “

Член 27

Одредбата од член 4 на овој закон ќе започне да се применува од академската 2016/2017 година за студентите кои се запишани на прв циклус на студии, односно од академската 2017/2018 година за студентите кои ќе се запишат на втор циклус на студии .

Член 28

Одредбите од член 13 и 14 на овој закон ќе започнат да се применуваат од академската 2015/2016 година.

Член 29

Високообразовните установи во рок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон имаат обрска да ги достават податоците потребни за регистарот од член 18 став 1 на овој закон.

Член 30

Одредбите од член 25 став 1 од овој закон ќе започнат да се применуваат по една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 31

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.